de Arhidiacon
Codruț-Dumitru Scurtu

Martiriul Sfinților Brâncoveni

Piesă de teatru în trei acte

Personajele

Sfântul Constantin Brâncoveanu, domnul Țării Românești
Sfântul Antim Ivireanul, mitropolitul Țării Românești
Sfântul Matei Brâncoveanu, fiul cel mic al domnului Țării Românești
Sfântul Ianache Văcărescu,
sfetnicul și vistiernicul domnului Țării Românești
Preotul Ioan
Giovanni II Corner, Dogele Veneției
Andreea Memno, trimisul Dogelui la Constantinopol
Ahmed, Sultanul Imperiului Otoman
Mehmet, gâde
Marco, intendent
Monahia Platonida de la Mănăstirea Dintr-un Lemn
Monahia Pavelina, ucenica maicii Platonida
Soborul de preoți
Corul

Actul I: Proorocia

Scena 1

Anul 1714 în Sfânta Mânăstire Hurezi,
Joia Sfintelor Patimi ale Domnului Iisus Hristos.
Antim Ivireanul, Mitropolitul Țării Românești,
ține un cuvânt duhovnicesc poporului prezent la Sfânta Liturghie:

Mitropolitul Antim: Credința, fiilor și ficelor, credința este cel mai de preț obol al neamului acesta încercat, iar de va fi cineva să se leapede de aiasta, acela al strămbunilor bleastem va încerca și iadul degrabă va dobândi. „Cine este Dumnezeu mare ca Dumnezeul nostru? Tu ești Dumnezeu Carele faci minuni!" Pentru credință, fraților, și pentru dragostea lui

Hristos, mucenicii s-au încununat şi vecinică viaţă au luat. Iubit-au pre Domnul şi Domnul S-au milostivit către dânşii cu iubire şi din iubirea Lui noi toţi hrănim ale noastre suflete pentru degrabă mântuire. Astă credinţă, fraţilor, să o purtăm reazim încercărilor şi ispitirilor noastre, căci părtaşi mântuirii ne face şi bucură de veacuri unit al neamului duh. Vrednic de sfinţenie este acela ce va suferi pentru dânsa, căci zice Domnul „Fericiţi veţi fi când vă vor ocărî pre voi şi vă vor prigoni şi minţind vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră pentru pricina Mea".
În aste zile de pomină şi jălanie, când păgânii şi hulitorii de Dumnezeu spurcă ale neamului bineţuri, să nu ne pierdem nădejdea că însângiuind pentru Hristos vom lua şi noi cununa. Aşa cum astăzi Domnul a mers spre pătimire, aşa şi noi să luăm cu bucurie a noastră cruce şi să-I urmăm cu credinţă. Să nu avem teamă, nici tulburare, fiilor, să nu fie, căci unde este credinţă, acolo nu este întristare, nici suspin, ci sfinţenie de la Domnul Savaot.

Intervine vocea unei bătrâne maici care, tulburând liniştea în biserică, prevesteşte martiriul ce se va întâmpla, povestind obsesiv un ciudat vis avut:

Monahia Platonida: Vai... vaai..., sânge, sânge, Preasfinţite, sânge domnesc se va vărsa, vai..., vai..., vai...!!!
Monahia Pavelina: Maică Platonida, pentru numele lui Dumnezeu, fii cuviincioasă şi nu întrista pe vlădica!
Monahia Platonida: Vai, vaaai şi amar, amar mi-e, Preasfinţite, căci nu mă lasă acest vitreg vis pe care în aprigi sudori de trei ori denuţiu l-am visat!
Monahia Pavelina: Maică Platonida *(spune iconoma)* nu acum este zabavă de istorisiri!
Sf. Mitropolit Antim: Lăsaţi-o a grăi! Spune, cuvioasă maică, acest vis, cu a noastră blagoslovenie şi pentru rugăciunile Sfinţilor Părinţilor noştri!
Monahia Platonida: Am visat un vis în care se făcea că al nostru Constandin Voievod în lacrimi ungea de şapte ori cu mir pe-ai săi copii scurtaţi de capete şi Pururea Fecioara Maria îi încununa cu cununi verzi şi luminate cu dumnezeiască lumină. În visul mieu şi Preasfinţia Ta îi tămâiai cu două cădelniţi de aur şi purtai două omofoare, unul pre grumaji iar altul pe creştet, ţinând în loc de bederniţă o frumoasă şi verde cunună scăldată în dumnezeiască lumină!
Vai..., păcatele meale maică, nu sunt eu vreadnică de acest înainte semn dar vai..., ce tristeţe m-a coprins de când cu aiest vitreg vis!!! Păzeşte Hristoase pre al nostru domn şi ţine-l în paza Ta, că mult bine a săvârşit duhului românesc şi ce bucuroasă am fost, mamă, acum 25 de ani când l-am văzut uns în scaun domnesc de Părintele Mitropolit Teodosie. Preasfinţite, să ne rugăm pentru pacea lumii şi pentru mântuirea sufletelor noastre...!!!

Mult mirat de cele auzite Sfântul Mitropolit Antim Ivireanul își făcu sfânta cruce și întoarse privirea către Maica Platonida care (bătrână fiind de 96 de ani) era ținută de ucenica acesteia de chilie pe nume Pavelina. Acesta îi grăi:

Mitropolitul Antim: Domnul Dumnezeu să te liniștească, preacuvioasă maică, și în pace să ne rugăm pentru Constandin Voievod și mântuirea acestui viteaz popor încercat de veacuri!!!
Monahia Platonida: Curând voi merge la Domnul, Preasfințite, și cu iertare să fie a mea nerușine, căci nu voiesc a auzi împlinit acest vitreg vis cu ale meale bătrâne urechi. Să mergem maică Pavelina de acum, clopotul va mai vesti a mea durere, căci precum odinioară Iov a grăit: „Domnul a dat, Domnul a luat, fie numele Domnului binecuvântat!"

Corul: (*Balada Sfinților Martiri Brâncoveni)*
Într-o Joi de dimineață, zi scurtării lui din viață
Brâncoveanu se scula, fața blândă el spăla
Barba albă-și pieptăna, la icoane se-nchina
Pe fereastră el căta, și amar se-nspăimânta…
(*finalul se face cu ison ținut și cântăreții reiau tema pe cor mut)*

Scena 2

București, într-o chilie a Mânăstirii Văcărești Sfântul Constantin, în genunchi, la rugăciune în Joia Mare din Săptămâna Patimilor Domnului Iisus Hristos:

Sf. Constantin Brâncoveanu: Doamne, Dumnezeul mântuirii mele, ziua am strigat și noaptea, să ajungă înaintea Ta rugăciunea mea, a păcătosului, pleacă urechea Ta spre ruga mea, Doamne… (*continuă în taină cu lacrimi, apoi iarăși cu voce tare)*
Degrab mă auzi Doamne, că a slăbit duhul meu, nu-Ți întoarce fața Ta de la mine, păcătosul (*suspină și iar plânge și iar cu voce tare)*
…că străinii s-au ridicat împotriva mea și cei tari caută sufletul meu să-l piardă. Auzi-mă Doamne întru dreptatea Ta și scoate din necaz sufletul meu, fă bunătate de stârpește pre vrăjmașii mei și pierde pre cei ce necăjesc sufletul meu, că eu sunt robul Tău. (*suspină și iar plânge și iar cu voce tare)*
Auzi-mă Doamne întru dreptatea Ta și să nu intri la judecată cu robul Tău, iar Duhul Tău Cel Sfânt să mă povățuiască la pământul cel drept.

Deodată, fără a se anunța ori a bate în ușa chiliei, intră disperat vistiernicul Ianache, al său credincios sfetnic spunând:

Sf. Ianache: Urgie, urgieeee... Măria Ta, urgie și jale!!! Turnul aprins de la nord vestește că în trei ceasuri turcii vor fi aici! Ce facem?
Sf. Constantin Brâncoveanu: Cum stăm cu oștirea?
Sf. Ianache: Oștirea, oștirea este jumătate, ungurimea nu are vreme a sosi iar noi nu am gătat tunelul de ieșire spre Dâmbovița! Sunt câtă frunză și iarbă, vin de zguduie pământul, călcând acest sfânt pământ cu ale lor păgâne picioare! Dă poruncă pentru a fugi, poate ne-om salva viețile dacă pornim chiar acum, spre miazănoapte pierzându-ne prin posadele din Țara Loviștei!
Sf. Constantin Brâncoveanu: Stați treji și nu vă temeți, pe noi ne caută, nu avem de ce fugi, ar însemna să piară tot în calea lor venind spre noi, oriunde ne-am afla, așa că nu țara trebuie să sufere arzând în foc păgânesc. Ne predăm, doar s-o isprăvi odată mânia lui Ahmed!
Sf. Ianache: Bine, dar nu Măria Voastră ați condus împotrivirile de anul trecut ale lui Dimitrie Cantemir din Moldova și ale Țarului Petru al Rusiei! Nu Măria Voastră l-ați ascuns pe Toma Cantacuzino, în fuga sa spre Rusia! Trimișii noștri la Constantinopol nu au dat nicio veste despre vreo supărare a sultanului!
Sf. Constantin Brâncoveanu: Acum înțeleg, Ianache ! Nu, nu ceasul morții a făcut pe fiica mea Stanca să vadă cu ochii săi murinzi turcimea înjeluind Valahia! Acum înțeleg...! Trebuia să fie de la Domnul! Iată chemarea Sa!
Sf. Ianache: Dar, Măria Ta, știm din a noastră corespondență cu Împăratul Austriei, știm din Polonia, din Moscova și din Veneția că sultanul nu a vorbit nimic despre vreo supărare!
Sf. Constantin Brâncoveanu: Sultanul, dar nu și ai mei!... Bag de seamă că avea dreptate grecul care de două ori, acum vreme, mi-a transmis spusele doctorului acela ce auzise de iminenta mea mazilire!
Sf. Ianache: Era un nebun cu nevoie de bani!
Sf. Constantin Brâncoveanu: Nu! Dorea binele domniei meale, însă eu l-am alungat! Și dacă stau să mă gândesc mai bine, nici găina neagră ceea ce din senin mi-a venit pe braț după înmormântarea ficei mele celei mari nu anunța alte vremuri!
Sf. Ianache: Măria Ta!
Sf. Constantin Brâncoveanu: Copiii unde sunt?
Sf. Ianache: La chilii, Măria Ta!
Sf. Constantin Brâncoveanu: Merg a le vesti că astăzi să se gătească de sărbătoare și să nu aibă nicio temere, căci Domnul a dat, Domnul a luat, fie numele Domnului binecuvântat!

Mergând la copiii care se găseau în chiliile alăturate.

Sf. Constantin Brâncoveanu: Dragi ai mei coconi iubiți, Hristos S-a purtat spre patimă ca un miel și așa ca o oaie de jertfă spre cei ce o tund, așa

nu Și-a deschis gura Sa! Cine este Dumnezeu mare ca Dumnezeul nostru? Tu ești Dumnezeu carele faci minuni!

Copiii, îmbrățișând părintele înlăcrimat, încep a se găti, însă micul Mateiaș, junele familiei, spuse deodată fără preget:

Sf. Matei: Dar mama? Ce va fi cu mama noastră, când o să o mai vedem?

Sf. Constantin Brâncoveanu: Mama ta acum se roagă pentru tine, Mateiaș, la Preamilostivul Dumnezeu, și va fi mereu cu tine, mântuită pentru că v-a dat viață ție și fraților tăi! Este cu noi prin a noastră rugăciune, deci să ne rugăm: *(toți îngenunchiază)*
„Dumnezeu este Domnul și s-au arătat nouă, bine este cuvântat Cel ce vine întru numele Domnului, ...*(ridicând capul din ceaslov sfântul adaugă)* iar cel ce vine trimis de Satan acela în veac pieritor să fie!!! ”

Corul: Bine vorba nu sfârșea, turcii-n casă năvălea
Pe toți patru mi-i prindea, și-i ducea de-i închidea
La Stambul în Turnul Mare, ce se află lângă mare
Unde zac fețe domnești și soli mari împărătești
Mult acolo nu zăcea că sultanu-i aducea
Lângă foișorul lui, pe malul Bosforului *(repetă în cor mut...)*

Scena 3

Ianuarie 1715, la Palatul Dogilor, în Veneția, plenipotențiarul venețian Andreea Memno revine din vizita făcută Înaltei Porți pentru transmiterea dorințelor dogelui venețian asupra haraciului plătit Porții.

La palat se face anunțată prezența plenipotențiarului Andreea Memno.

Marco: Serenissime, înaintea Voastră se înfățișează trimisul la Înalta Poartă, Ducele Andreea Memno!
Giovanni ii Corner: Să intre! Credincios comis Andreea, mă bucur să văd în pace a ta revenire la domnia noastră! Cred că ai o mulțime de noutăți din partea acestui Ahmed, care crede că semiluna cuprinde tot!
Andreea Memno: Întocmai Serenissime, nimic nu mă face mai bucuros decât a Vă spune că sultanul dorește a Vă trasmite înțelegere pentru haraci cu învoiala plății duble în anul ce urmează!
Giovanni ii Corner: Te rog să iei loc lângă noi! Mă bucur să aud că nu a fost de prisos delegarea domniei tale în locul nostru la Înalta Poartă!

Andreea Memno: Bucuria noastră este a slujii nevoile dogelui nostru!
Giovanni II Corner: Ceea ce îmi dorește a asculta inima, însă, este grozava întâmplare cu domnul Țării Românești, Constantin Brâncoveanu. Mi-ai spus în scurta ta scrisoare de anul trecut.
Andreea Memno: Da, Serenissime, cu toții creștini fiind, am văzut un exemplu de urmat al demnității și al credinței!
Giovanni II Corner: Trebuie să fi fost tare greu de privit asemenea sfidare a lui Dumnezeu din partea acestui păgân! Cu sabia s-a făcut cunoscut ca un tiran, nelegiuitul, și de ascuțișul semilunei va pieri odată cu numele lui scăldat în blestem creștinesc. Dar te rog, ochii tăi privit-au această nesăbuință a lui Ahmed, spune-mi, spune-mi tot, tot ce-ai văzut...!

Andreea izbucnește în plâns și, cât timp plânge, corul readuce aminte, cu gura închisă, fredonând prima temă a baladei martirilor...

Andreea Memno: Heh...!!! Jalea mă cuprinde, Serenissime, când gândesc la cele întâmplate în acea zi de Duminică, la jumătatea lui Cuptor. Când gândesc că, din cruzimea unui turc păgân și fără de minte, astăzi grădina de cununi domnești creștine a fost lipsită de un demn voievod cu aprinsă credință în Dumnezeu.
Giovanni II Corner: Constantin Brâncoveanu, marele iubitor de Dumnezeu și Țară!
Andreea Memno: Nu știu cum să încep și nici cum să sfârșesc a mea povestire pentru că greu îmi este încercată inima când privesc trecutul și văd cum patru, patru tineri tinerei, ba chiar unul din ei june junel, și-au dat suflarea în fața noastră cu numele lui Iisus în inimă și pe buze.
Giovanni II Corner: Gest al sfințeniei prin sânge martiric!
Andreea Memno: Am văzut cum părintele lor lipsit pe rând de câte unul din preaiubiții săi fii nu a luat calea semilunei ci și-a dat și el suflarea lângă ei, îmbrățișându-i cu a sa credință, nefiind speriat de vreo vorbă a păgânului și nici temător pentru lipsirea de pământeasca-i viață.
Giovanni II Corner: Da, Constandin Brâncoveanu era un adevărat voievod, așa cum Împăratul Leopold spunea în Diploma de la Viena, un adevărat Prinț în Sfântul Imperiu Roman!
Andreea Memno: Serenissime, avea ochii de lumină cerească iar vorba-i era precum tunetul, precum plesnetul de ploaie, precum Spiritul Sfânt într-însul ar fi grăit. Am văzut cu toții un adevărat om al lui Hristos ce, de va fi fost, ar fi dat totul, lipsindu-se de această trecătoare viață și câștigând nemurirea prin a sale cuvinte de mărturisire. Știu că sunt cu întristare, însă nu găsesc cu ce cuvânt să încep a mea grozavă vedere!?
Giovanni II Corner: Era mult invidiat pentru averea ce a strâns. Un

adevărat luptător cu sabia cugetului şi a credinţei! Om de cultură şi bun chivernisitor! Şi noi am trimis cărţi pentru a sa vestită bibliotecă de la Hurezi, unică în Europa! Toate cărţile ce apar în tiparniţele străine la scurtă vreme sunt găzduite şi la Hurezi! O valoare deosebită! Om de lăudat!

Andreea Memno: Îl ştiam din hrisoave, îl cunoşteam din prealăudarea apropiaţilor domniei tale, însă mărturisesc că ai mei ochi nu au mai văzut aşa grozavă întâmplare, pe care voi încerca cu poate mici cuvinte şi secat de lacrimi a vă înfăţişa.

Giovanni ii Corner: De bună seamă, o astfel de întâmplare, pildă pentru toate neamurile, trebuie scrisă în inima noastră cu literele veşniciei!

Andreea Memno: Am ajuns după porunca domniei tale, vineri 13, la palatul sultanului Ahmed de la Ţarigrad, odată cu plenipotenţiarii Germaniei, Rusiei şi Angliei unde, după o scurtă aşteptare, sultanul dădu petrecere în cinstea noastră, a celor sosiţi la învoială.

Giovanni ii Corner: Aaa...!, deci şi Rusia, după ce a învins turcimea la Brăila?!

Andreea Memno: Întocmai, serenissime! Aici s-a arătat foarte măgulitor şi înţelegător pentru dorinţa de amânare a haraciului, doar ne-o face datori a-l ajuta cu armate în politichia de expansiune a imperiului. Nu a avut izbândă în viclenia sa, pentru că toţi am tăcut şi refuzat lupta în sprijinul semilunii.

Giovanni ii Corner: Cine ar fi fost de acord cu un asemenea nebun?!

Andreea Memno: Văzând că suntem dezinteresaţi de a sale otrăvitoare dulceţuri, a început a ne speria şi ameninţa cu ocuparea, dar şi cu pârjolirea teritoriilor noastre. Văzând că nici aşa nu are izbândă, a pus la cale un diavolesc plan pentru a ne înspâimânta mai cu tărie.

Uşor luminile se slăbesc de pe scena nr.1

Duminică 15, ale lui Gustar, vrând a batjocorî Ziua Adormirii Preacuratei, încă de dimineaţă, spunând că are o altă petrecere, sultanul Ahmed se puse într-un car împărătesc şi ne-a adus pre toţi la seraiul zis foişorul lui Ialilaicos, pe canalul Mării Marmara, în faţa căruia era o piaţă, unde a adus şase oameni înlănţuiţi, întemniţaţi de patru luni de zile, pe lângă alţi fii de domni, în Turnul Mare din Stambul. După un moment de linişte am aflat că cel înalt cu barbă bogată, cu părul ca de argint şi ochi căprui, împlinea în acea zi 60 de ani de viaţă şi 25 de domnie pe tronul Valahiei. Era Constandin Brâncoveanu, rudă după tată cu Mateiu Basarab, iar după mumă nepot al învăţatului Şerban Cantacuzino, al cărui tron l-a şi urmat. Sultanul, spunând că a auzit de aniversarea sa şi că ar dori să îi ofere un dar de mare preţ, i-a arătat cu degetul întreg ţinutul semilunei pe care i-l va fi dăruit, doar să i se supună şi să se facă turc. După cum era şi întru aşteptare, Brâncoveanu refuză şi enervă tare pre sultan, care răgea ca un leu în faţa prăzii. Parcă am şi acum viu în minte, de parcă s-ar întâmpla chiar acum...

Cele două personaje rămân la locurile lor, încremeniți de invocarea trecutului. Luminile se sting și se aprind în lateral, în planul al doilea.

Actul al II-lea: Martiriul

Scena 1

Țarigrad, 15 august 1714, pe malul Bosforului la foișorul lui Ialilaicos, în fața unei mulțimi de oști turcești, sultanul, gâdele, Sfântul Constantin, fiii săi și vistiernicul Ianache Văcărescu.

Ahmed: Brâncovene Constantin, auzit-am eu bine că tu, domnul Țării Românești, dorit-ai să desparți a ta domnie de Atotputernica Semilună? Doar ce credeai? Ghiaure *(nervos)*, tu și al tău neam hain, ce credeai, că poți face ce vrei tu în Valahia? Ai refuzat haraciul impus de luminăția mea, crezând că mă vei îmblânzi cu chipul tău searbăd?
Sf. Constantin Brâncoveanu: Ahmed, avem amândoi aceleași trupuri de carne, însă inimi diferite! Chiar dacă suflarea valahă ține tot pământul sub tălpile sale, are un alt duh ce o conduce, Duhul lui Dumnezeu!
Ahmed: Ghiaure, din mulțimea avuției tale pe care mârșav o ai strâns, ai bătut monedă de aur fără a-ți fi de mine teamă și fără a vrea ca să dai seamă în fața puternicei Semiluni! Ei bine, Allah cel mare a făcut să fii azi aici! Vreau să fie pedepsirea voastră pildă pentru cei ce se vor mai împotrivi luminăției mele.
Sf. Constantin Brâncoveanu: Da, trupului meu poți face multe, căci se va întoarce în pământul din care a fost luat, însă nu poți face nimic sufletului meu liber care aparține doar lui Dumnezeu, Celui ce l-a dat pre el, așa că nu îmi este teamă a muri!
Dacă am fost rău ori bun la domnie este Unul, Singurul și Marele Judecător care va judeca, iar dacă am fost mare pe ăst pământ, cată acum de vezi ce mai este din măreția acestei vieți trupești?
Ahmed: Brâncovene, nu fi viclean! Clădești palate prin Transilvania, depui sume mari pe la Veneția și Viena! N-ai să mai auzi ale tale trâmbițe și timpane de argint primindu-te la curte! Nu-ți este teamă? Sunt stăpânitorul lumii, judecător al întregului pământ, ghiaure, ce crezi?
Sf. Constantin Brâncoveanu: Cred că ești născut prin divina pronie în neam sultănesc, nimic nu ar fi al tău, dacă Domnul din Cer nu s-ar fi milostivit către tine!
Ahmed: Auzi!!! Ce nerușinare, ghiaure,... tocmai tu să grăiești astfel înălțimii mele? Pot să te spulber într-o doară, nu crezi? Prea multă supărare mi-ai

creat tu și mofturile tale. Corespondezi în secret cu alți aliați, aduni arme și armată pentru a te răscula! Trădătorule! De voi porni mânia mea asupra domniei tale, Allah cel Luptător știe că nu mă voi stăpâni dintr-însa!
Sf. Constantin Brâncoveanu: Dumnezeu Cel Sfânt ne-a creat liberi, Ahmed, neatârnați, și în iubirea Lui veșnică suntem egali! Cel ce va ridica sabia pentru a cuceri pământ străin, de sabie va muri! Nu moartea este frica mea, Ahmed, slujba mea este să îndur nevoile și să rabd năpastele și chiar să îmi vărs sângele în numele lui Hristos și al Domnului nostru Dumnezeu, pentru credință, pentru Una, Sfântă, Ortodoxă și Apostolească Biserică și deopotrivă pentru Țara Noastră!
Ahmed: Gâdele..., să vină gâdele...!!!

Apare un fioros gâde, cu un iatagan curbat în mână, râzând și ținând la subraț o buturugă

Mehmet: Poruncă, prealuminate!!!
Ahmed: Am să te învăț minte! Scurtați-i de cap!!!

Gâdele, apropiindu-se de Constantin Brâncoveanu și vrând a-l lovi, vistiernicul Ianache sare spre a salva pre domnul său și este lovit cu moarte de un alt gâde, decapitat fiind din picioare. Țipete, rumoare, strigătul de durere al lui Ianache care este mai întâi înjunghiat, iar mai pe urmă decapitat de alt gâde. Privind capul ce se rostogolea pe jos, Constantin, înlăcrimat de pierderea prietenului său, mai aprig mustră pe sultan pentru nesăbuința sa.

Sf. Constantin Brâncoveanu: Ahmed..., Ahmed..., nebunule și pizmărețule, milă îmi este de sufletul tău păcătos! Domnul Dumnezeu să așeze cu drepții sufletul răposatului meu sfetnic și vistiernic Ianache! Nu așa, nu prin teroare se conduce, nebune sultan care nu ai știut decât sânge! Dar sângele scurs strigă în urma ta, Ahmed, și cu sfârșit blestemat te vei săvârși! Anii tăi de domnie vor fi șterși din hrisoave, căci nu mila și înțelepciunea lui Saladin te-a condus, ci diavoleasca ură și invidie! Așa cum plin de urgie și vărsător de nevinovat sânge te-ai făcut, așa vei da socoteală în fața Domnului, Care mă rog să aibă milă pentru al tău păcătos suflet!
Ahmed: Auzi!!! Auzi și lună și soare și stele strălucitoare, Auuuuuzi!!! Allah Akbar! Eu care din prealuminata mea înțelepciune și voință am cucerit atâtea pământuri pentru acest imperiu, care am arătat atâta milă tuturor popoarelor, tot tu, ghiaure? Tot tu ai milă de mine? Iată, nesăbuitule, am să-ți mai ofer o șansă, pentru a vedea cine are milă aici! De ți-e milă de copii și de vrei ca să mai viețuiești treci la legea turcească tu și ai tăi și șapte neamuri de la tine vor conduce din prealuminata noastră milă!

Glasul cel înăbuşit de credinţă al Brâncoveanului răsună şi zice, înspăimântat de această insultă:

Sf. Constantin Brâncoveanu: Facă Dumnezeu ce-o vrea cu noi, dară legea creştinească în care am crescut n-o las chiar pre toţi de ne-aţi tăia! *(întors către fiii săi spuse)* Fiii mei, iată, toate avuţiile şi tot ce am avut am pierdut; să nu ne pierdem, însă, sufletele! Staţi tari şi bărbăteşti, dragii mei, şi nu băgaţi în seamă moartea! Priviţi la Hristos, Mântuitorul nostru, câte a răbdat pentru noi şi cu ce moarte de ocară a murit! Credeţi tare întru aceasta şi nu vă mişcaţi, nici vă clătinaţi în credinţa pravoslavnică, pentru viaţa şi lumea aceasta!

Ahmed: Merhamet! Vei implora milă pentru fiecare din copiii tăi!!!

Scena 2

Andreea Memno: La auzul acestor cuvinte, Ahmed se făcu ca un leu turbat şi porunci să li se taie capetele. Gâdele înfiorător ridică securea şi capul celui mai mare dintre fiii Brâncoveanului, Constantin, se rostogoli pe pământ. Apoi continuă cu uciderea celorlalţi copii, Ştefan, Radu şi Matei. Brâncoveanu, cu inima zdrobită de crunta vedere, ridica ochii către cer strigând în lacrimi *(Se aude glasul lui Brâncoveanu pe fundal care strigă:)* Doamne, fie voia Ta!

Corul: Sultanul din foişor dete semn lui Imbrohor
Doi gealaţi veneau curând, săbiile fluturând
Şi spre robi dacă mergeau, din coconi îşi alegeau
Pre cel mare şi frumos şi-l puneau pe scaun jos
Şi când spada repezea, capul iute-i reteza
Brâncoveanu greu ofta: Doamne, fie voia Ta!
Cei gealaţi iarăşi mergeau şi din doi îşi alegeau
Pe cel gingaşi mijlociu cu păr neted şi gălbiu
Şi pe scaun îl punea şi capul îi reteza
Brâncoveanu greu ofta: Doamne, fie voia Ta!

Andreea Memno reia către Dogele Veneţiei

Andreea Memno: Când gâdele ridică securea la capul celui mai tânăr dintre copii, Beizadea Mateiaş, numai de 16 ani, acesta se îngrozi de spaimă. Sărmanul băiat, văzând atâta sânge de la fraţii lui şi de la Văcărescu, se rugă de sultan să-l ierte, făgăduindu-i că se va face turc.

Scena 3

Sf. Matei: Alelei...!!! Nu!!! Nu voiesc să mor!!! Iertare, mărite sultan Ahmed, iertare, vreau la mama, vreau să mă laşi să trăiesc şi mă fac, de vrei, turc, însă nu voiesc a muri!!! Mă fac turc!!! Vreau să trăiesc!!! Vai, frăţiorii mei!!! Săracii mei frăţiori!!! Lasă-ne în pace!!! Tată, voiesc a mă face turc!!!
Sf. Constantin Brâncoveanu: Taci, drăguţă, şi nu mai plânge, că mi se frânge inima în pieptu-mi, de necaz şi jale! Mai bine să mori în legea creştinească, decât să te faci păgân, lepădându-te de Iisus Hristos, pentru a trăi câţiva ani mai mult pe pământ. Decât să căpătăm pământul vremelnic, mai bine să câştigăm cerul pe vecie!!! Curaj, fiule, Hristos ne aşteaptă!!!
Sf. Matei: Dacă este aşa, atunci cu adevărat vreau să mor creştin! Loveşte!

Corul: Imbrohorul se-ncrunta, gealaţii înainta
Şi pe blândul copilaş, dragul tatii fecioraş,
La pământ îl arunca şi zilele-i ridica
Brâncoveanu greu ofta şi din suflet cuvânta: Doamne, fie voia Ta !
Apoi el se-ntuneca, inima-i se despica,
Pe copii se arunca, îi bocea, îi săruta
Şi turbând apoi striga:

Brâncoveanu sfâşiat şi turbat de suferinţă.

Sf. Constantin Brâncoveanu: Ahmeeeeeeed!!! Ahmeeeeed!!! Fii blestemat, păgân fără inimă!!! Aleleiiiiii!!! Aleleiiii!!! Tâlhari păgâni!!! Aleleiii voi, feciori de câni!!! Patru fii eu am avut, pe toţi patru i-aţi pierdut!!! *(îngenunchiază făcând cruce)* Dar-ar Domnul Dumnezeu să fie pe gândul meu, să vă ştergeţi de pe pământ cum se şterg norii de vânt, să n-aveţi loc de-ngropat, nici copii de sărutat!!! Aaaaaaahhhhhhh!!!!
Corul: *(acelaşi recitativ armonic)*
Turcii crunt se oţărau şi pre dânsul tăbărau şi zilele-i ridicau.
Momentul martiriului se marchiază cu trei lovituri de clopot.

Actul al III-lea: Canonizarea

Scena 1

Andreea Memno cu faţa în palme, începe să plângă, odată cu acesta impresionat fiind şi dogele Veneţiei.

Andreea Memno: Acum pricepeți, Serenissime, motivul pentru care am mai cerut a rămâne încă patru luni pe Bosfor? Acoperit de prilejul acesta, am grăit sultanului că doresc a cunoaște cultura și traiul turcesc îndeaproape și, fericit de spusele mele, sultanul mi-a îngăduit câteva luni de ședere în insula Halchi. Acolo, însoțit fiind de două familii evlavioase de greci, și cu credință în Dumnezeu, prin iscoade turcești plătite, am găsit trupurile martirizate și aruncate în apele Bosforului, pe care le-am îngropat îndată după cum se cuvenea, în pridvorul Bisericii Maicii Domnului ce se află pe această insulă. Măcar atât am putut face pentru acești apărători ai creștinismului neînfricați și acum bag de seamă că de Adormirea Precistei au primit cununa și tot Maica Domnului i-a primit să se odihnească.
Giovanni ii Corner: Inspirată gândire, comise Memno! Dar trebuie ca pentru acest act de mărturisire a credinței creștine să amintim și să lăudăm în hrisoave această bravă înfăptuire, care să stea pildă pentru istoria ce va să fie.
Andreea Memno: Eu pot să le duc în Valahia trupul Brâncoveanului, spre bucuria veșnică. Acest ținut condus de principi neînfricați merită a fi grădină odihnitoare de veacuri pentru martirii apărători ai neamului creștinesc.
Giovanni ii Corner: Desigur, degrabă vom întocmi două înscrisuri, unul către doamna sa Marica, despre care avem știri că s-ar afla ascunsă într-o Mânăstire din Valahia, iar alta către Mitropolitul Țării Românești, pentru înbogățirea cununei de sfinți a creștinismului din răsărit.
Andreea Memno: O, Doamne!, Doamne, inima-mi tremură și acum, când privesc în trecut la execuția ce am văzut și mă întreb, Serenissime: putut-a fi de față cineva și să nu fi plâns văzând capul nevinovatului Matei, tânăr tinerel, rostogolindu-se pe jos, lângă capul părintelui său, care se apropiase de al copilului, părând a-l îmbrățișa? Văzându-ne cu ochii înlăcrimați, sultanul a spus că regretă ceea ce a făcut. Ahmed nu a avut milă și de nemilă va avea parte în sfârșitul său, iar cu groază gândesc că Domnul Dumnezeu nu va lăsa nepedepsită o așa sfidare a cerului și a pământului!

Dogele se retrage pentru întocmirea înscrisurilor. Rămas singur și înlăcrimat de cele amintite, Andreea Memno exclamă cu voce tare:
Andreea Memno: Câini turbați, turci, liftă rea! De-ați fi mâncat și carnea mea! Să știți c-a murit creștin, Brâncoveanu Constantin!

Corul: Câini turbați, turci, liftă rea
De-ați mânca și carnea mea,
Să știți c-a murit creștin, Brâncoveanu Constantin,
Să știți c-a murit creștin, Brâncoveanu Constantin.

Scena se golește și deodată intră în cadru un sobor de preoți, care poate fi chiar corul ce poartă rase, dintre care iese unul și citește Tomosul de canonizare.

Scena 2

20 iunie 1992, București, Biserica Sfântul Gheorghe Nou, locul de odihnă începând cu anul 1720, al Sfântului Constantin Brâncoveanu

Preotul Ioan: Prea Iubitului Cler și Drept credincioșilor creștini din cuprinsul Patriarhiei Române, har Milă și Pace de la Dumnezeu, Părintele Luminilor, iar de la noi Patriarhicești Binecuvântări.
Luând aminte la faptele virtuoase ale Binecredinciosului Voievod Constantin Brâncoveanu, cel care a cârmuit cu creștinească înțelepciune vreme de 25 de ani Țara Românească, întemeietor de artă și cultură românească, ridicând, înnoind sau înzestrând multe biserici, mânăstiri și alte așezăminte, miluind pe cei săraci, ajutând cu prisosință Sfintele Biserici Ortodoxe surori de aproape sau de mai departe și mai presus de toate acestea învrednicindu-se a primi moarte mucenicească pentru dreapta credință, împreună cu cei patru fii ai săi: Constantin, Ștefan, Radu și Matei și cu Sfetnicul Ianache, hotărâm ca de acum înainte și până la sfârșitul veacurilor, Binecredinciosul Voievod Constantin Brâncoveanu, împreună cu fiii Constantin, Ștefan, Radu și Matei și Sfetnicul Ianache să fie cinstiți cu sfinții, în ceata martirilor Ortodoxiei, pomenindu-i cu slujbe și cinstiri de laudă, în ziua de 16 august, fiind înscris în sinaxar, cărțile de cult, precum și în Calendarul Bisericii noastre. Viața, slujba și icoana acestor Sfinți Martiri să fie primite cu evlavie de către dreptmăritorii creștini, iar chipurile acestora să fie zugrăvite și așezate la loc cunoscut, alături de cele ale altor sfinți de neam român, în Bisericile ce se vor construi sau preînnoi de acum înainte. Spre deplină statornicie a celor pe care le-am rânduit în chip canonic, întărim cu semnăturile noastre actul de față ca Tomos Patriarhal și Sinodal de canonizare, adică de așezare în rândul Sfinților Martiri, a celor acum pomeniți, spre a-i aduce la cunoștința evlaviosului cler și drept credincioșilor creștini din cuprinsul Bisericii Ortodoxe Române.

Scena se încheie cu Troparul Sfinților Martiri.

Corul: Cel ce pentru dreapta credință și pentru neam, te-ai învrednicit a suferi moarte de martir, împreună cu fiii tăi: Constantin, Ștefan, Radu și Matei și cu Sfetnicul Ianache, dreptcredinciosule Voievod Constantine, roagă pe Hristos Dumnezeu, să mântuiască sufletele noastre.